

արդիւնաւոր ծառայութեանց 1872 ամէ հետէ մինչեւ ցայժմ. ոչ միայն բերանացի՝ այլ եւ գրաւոր յայտնեցին նորան իւրեանց խորին զոհունակութիւնը ի խրախոյս անցեալ եւ ապագայ ծառայութեանց:

Հոգեւորականութիւնը կատարեց իւր հոգեւոր պարտը եւ եկեղեցական սրտատմունքը համաձայն իւր սուրբ կոչման ի փառս Աստուծոյ. եւ ի մխիթարութիւն ժողովրդոց:

* * *

Ի 1 Սեպտեմբերէ 1878.

ՀԵՏԵՒԱՆՔ ՆԱԽԱՆՁՈՒ.

Գօրւոյ նոր Առաջնորդական Փոխանորդ բարեշնորհ Գրիգոր Վարդապետ Գառնակերեանց արդէն եկած ընելով իւր վիճակը, անցած Օգոստոսի 6ին Գօրւոյ սուրբ Ատեփաննոս քարաշէն եկեղեցւոյ մէջ սուրբ պատարագի ժամանակ մի զեղեցիկ եւ ազդու ատենաբանութիւն ուղղեց զէպ ի ժողովուրդը, զոր կ'ընդամենէր Վրաց լեզուով բարեկրօն Ատեփան Վահանայ Տէր Ատեփանեանց: Վարդիշ Հայրը սրտաշարժ օրինակներով կրացատրէր ուսման յարգը, օգուտը եւ նշանակութիւնը, եւ անուսումնութենէն յառաջացած չարիքները՝ այս ինքն նախանձ, ատելութիւն, զոգութիւն, մարդասպանութիւն եւ ըն. օրինակ բերելով մեր Ազգիչէ պատմագրի խօսքը թէ՛ «Եւ այս ամենայն չարիք մտանն ի միտս մարդոյ յանուսումնութենէ»։ Կյորդորէր ժողովուրդը չինայել իրենց հարստութեանց մի մասը ուսումնարաններ բարեկարգելու, օրինաւոր ուսուցիչներ բերելու եւ իրենց զաւակները մայրենի լեզուով եւ բարոյականութեամբ զաստիարակելու համար:

Արժ. Փոխանորդի այս ատենաբանութիւնը արդարեւ հասարակութեան ուշադրութեան արժանի դռնուեցաւ, բայց թէ՛ ի՞նչ հետեանք պիտի ունենայ, այդ զեռեւ անգիտելի է: Միայն որովհետեւ խօսքս նախանձու վրայ է, կշարունակեմ՝ փոքր իշատէ նորա հետեանքները նկարագրելու: «Նախանձ» ինչպէս որ փորձով կհաստատուի, ամեն զասակարգի մարդկանց մէջ եւս կգտնուի, եւ այս ամենին քաջ յայտնի է, որ ուր օգտակար եւ բարի գործերի յաջողութիւն եւ յառաջադիմութիւն է, այնտեղ կայ եւ նախանձ, եւ ուր որ նախանձ կայ, այնտեղ յառաջադիմութիւն կխափանի եւ բարեկարգութեանց իւրաքանչիւր քայլափոխի առաջ զանազան դժուարութիւններ եւ արգելքներ կհանդիսանան, զոր. նախանձոտն՝ տեսնելով ազգային կամ անձնական գործի մէջ իւր ընկերի գործունէութիւնը կամ բարեմասնութիւնը, իսկոյն նորա հետ լըծնամանայ, կմատնէ, կըրպարտէ եւ ամեն տեղ կվատահամբաւէ, որպէս զի նորա բարեգործութիւնները խանգարէ: «Նախանձոտն» կաշխատի իւր ընկերակիցների արժանաւորութիւնը, պատիւը, վարկը եւ համարումը հրապարակաւ անարգել, ոտնակոխ անել եւ արատաւորել. թէ կամենաս հազար անգամ գովիր նրանց, բայց նա այնու ամենայնիւ կպնդէ, կյարուցանէ շփոթը, կբարձրացնէ սարսափելի աղաղակը, զիւահարի պէս կյարձակուի քեզ վրայ, զարձալ կաշխատի նոցա արժանաւորութիւնը հերքելու: «Նախանձոտն» աշխատաւոր ուսուցիչները, յառաջադիմ եւ ընդունակ աշակերտները կհալածէ, կնեղէ, կվշտացնէ եւ կյուսահատեցնէ. աշակերտ-